

Nr 192.

Av herr **Holmbäck**, om åstadkommande av ökad möjlighet för tjänsteman att vinna befordran inom annat verk än det han tillhör.

De svenska reglerna om befordringar inom statsförvaltningen torde i allmänhet i tillämpningen fungera mycket väl. Den befordringsprocedur, som tillämpas i Sverige både beträffande högre och lägre befattningar, ger rättvisa och även i övrigt goda resultat och har därigenom tillvunnit sig förtroende. På en punkt visar emellertid tillämpningen av de gällande reglerna en svaghet.

Om en tjänsteman kommer in i ett ämbetsverk och där sköter sina åligganden till sina förmäns belåtenhet — vilket i allmänhet är fallet — så söka dessa att i möjligaste mån bereda honom en framtid i verket. Blir det en befattning ledig i verket, vill dess ledning att han skall erhålla befattningen, även om denna sökes av generellt taget högre meriterade personer från andra verk. Såsom grund för befordringen av den sökande från det verk, inom vilken befattningen är ledig, brukar då åberopas, att han genom sin tidigare tjänstgöring äger specialkunskaper om arbetet inom detta och särskild erfarenhet om de frågor, som förekomma inom verket. Detta ha däremot icke hans medsökande från andra verk. Skulle den, som nu erhåller befordran, sedermera, för sin ytterligare fortkomst, vilja söka en plats i ett annat verk, får han icke denna. Detta verks egen personal anses då i sin tur böra gå före honom.

Nu nämnda förhållande spelar mindre roll då det gäller de stora förvaltningarna inbördes. Var och en av dessa har alltid ett fullt tillräckligt antal platser att bereda dugliga tjänstemän, och dessa förvaltningar få därigenom alltid ett tillräckligt antal kvalificerade aspiranter. Det har däremot en mycket stor betydelse för de mindre förvaltningarna och deras personal.

Om antalet platser i ett verk blott är ett fåtal, så vet den som fått anställning i verket att han icke kan hoppas på andra än dessa få platser för sin blivande befordran. Även om han sköter sina sysslor med det största intresse och nit, kan han icke erhålla en plats utom sin egen förvaltning. Detta måste skapa missmod hos tjänstemannen i fråga. Å andra sidan få de små verken svårt att få kvalificerade yngre tjänstemän. Endast ett fåtal personer med allmän duglighet vill ägna sig åt en förvaltning, i vilken befordringsmöjligheterna äro så få.

Det riktiga synes vara att man söker skapa större cirkulation mellan de särskilda förvaltningarna. En duglig tjänsteman, som befordras från ett verk till ett annat, har i allmänhet mycket lätt att sätta sig in i de särskilda

frågor, med vilka hans nya verk sysslar, och tillför sin nya anställning de erfarenheter och kunskaper, han fått inom sin tidigare verksamhet. Huru cirkulationen skall kunna åstadkommas torde kunna angivas först efter en utredning. Möjligen skulle man kunna tänka sig att ett antal av de mindre förvaltningarna i befordringshänseende fördes samman, så att förord till lediga tjänster inom förvaltningarna i fråga gäves av en befordringskommission, innefattande representanter för de särskilda verken i stället för som nu blott av vederbörande verk, där befattning är ledig. Det borde alltså införas ett samarbete förvaltningarna emellan. Vid universiteten har man redan sökt lösa problemet om samarbete genom att före tillsättningen av lediga professurer sakkunniga föreslås av även annan fakultet än där befattningen är ledig.

Med stöd av vad nu angivits får jag hemställa,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om att efter vederbörlig utredning regler utfärdas som åstadkomma att i större mån än nu är fallet befordringar av tjänstemän ägarum från ett verk till ett annat.

Stockholm den 21 januari 1943.

Å. Holmbäck.